การสร้างแรงจูงใจให้มีและใช้ไอทีในท้องถิ่นภาคเหนือของไทยผ่านเยาวชน

อรรถชัย จินตะเวช[1] สุนทร บูรณะวิริยะกุล[2] และ รัชภูมิ ใจกล้า[3]

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ ๒๑ นี้ การเข้าถึงและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องจำเป็นของประชาชนในพื้นที่ชนบทโดยเฉพาะในพื้นที่มีสภาพเป็นภูเขายากลำบากต่อการคมนาคม เพื่อการรักษาความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกซึ่งเป็นลูกค้าสำคัญของสินค้าทางเกษตรของชนบทไทย อย่างไรก็ตาม จำนวนประชากรในชนบทไทยยังอยู่ในระดับต่ำไม่คุ้มต่อการลงทุนด้านโครงสร้างอินเตอร์เนทความเร็วสูง และประชากรในชนบทยังต้องใช้เวลาในการยอมรับเทคโนโลยีใหม่นี้ ผลการศึกษาในโครงการ ท้องทุ่งไทย พบว่า เยาวชนในวัยเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายและเยาวชนที่มีโอกาสทำงานกับหน่วยงานหรือบริษัทที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานมีโอกาสในการเรียนรู้ และมีแนวโน้มในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ครัวเรือนของเยาวชนมีโอกาสในการเพิ่มกิจกรรมในระดับท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ อย่างไรก็ตามการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตรยังอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีเลย ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรกระตุ้น ส่งเสริมให้มีการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับท้องถิ่นเพื่อเพิ่มโอกาสในการแก้ปัญหาและสร้างเสริมคุณภาพชีวิตในระดับท้องถิ่นต่อไป

บทนำ

การสร้างแรงจูงใจให้มีและใช้ไอทีในท้องถิ่นภาคเหนือของไทยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย ระบบสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อการผลิตพืชในระดับท้องถิ่น: ท้องทุ่งไทย โดยทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรการผลิตพืชให้มีมาตรฐานเดียวกันในรูปแบบดิจิตอลที่สามารถแลกเปลี่ยนและปรับปรุงได้ ระหว่างหน่วยงานและองค์กรระดับท้องถิ่นและระดับนโยบาย และศึกษาและพัฒนาระบบโปรแกรมเชื่อมโยงแบบจำลองระบบการผลิตพืชและฐานข้อมูลทรัพยากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ในระดับหมู่บ้านและครัวเรือน โดยเน้นการชี้ข้อปฏิบัติที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อม และ/หรือ ประเด็นวิจัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป ไอที (Information Technology: IT) ในเอกสารฉบับนี้หมายถึงระบบฐานข้อมูลทรัพยากรการผลิตพืช และระบบโปรแกรมเชื่อมโยงแบบจำลองระบบการผลิตพืชและฐานข้อมูลทรัพยากรดังกล่าว และศึกษาให้ทราบรูปแบบของความต้องการใช้ไอทีในระดับท้องถิ่นในพื้นที่สองตำบลได้แก่ ต.แม่แฝก อ.สันทราย และ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

บทความนี้เสนอแนวทางและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการมีและการใช้ไอทีของ ต.แม่แฝก อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้มีและใช้ไอทีในระดับหมู่บ้านและตำบล ในระหว่างปี 2548

การตรวจเอกสาร

---

[1]ภาควิชาปฐพีศาสตร์และอนุรักษ์ศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50200

[2] ภาควิชาพืชไร่ และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50200

[3] ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50200

การมีไอที

ในประเทศไทยได้มีความพยายามสร้างแรงจูงใจของภาครัฐเพื่อให้ประชาชนมีและใช้ไอที โดยในเดือนกุมภาพันธ์ 2539 รัฐบาลได้ประกาศแผนพัฒนาไอทีแผนแรกของประเทศ เรียกว่า IT-2000 (http://www.nectec.or.th) และในเดือนตุลาคม 2544 คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ไอทีแผนที่สองเรียกว่า IT-2010 (IT-2553) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อ

1. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้บริการด้าน ICT แก่ประชาชน
2. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการให้บริการสาธารณะโดยเครื่องมือด้าน ICT เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ระบบท้องทุ่งไทย ๒.๐ เป็นต้นแบบและตัวอย่างของการประยุกต์ใช้และทดสอบการสร้างความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น โดยมีหลักการสำคัญ ได้แก่ การสร้างให้ท้องถิ่นมีข้อมูลของตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจและดำเนินการวางแผนเพื่อการแก้ปัญหาการผลิตพืชอย่างเป็นระบบ มีการสร้างภูมิปัญญาขององค์กรต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องโดยใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากที่สุดเพื่อทำให้การปฏิบัติงานของระดับท้องถิ่นสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับชาติ และนานาชาติ เช่น ระบบการค้าเสรี การค้าตามแบบทวิภาคี และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เป็นต้น (อรรถชัย และคณะ, 2547)

การใช้ข้อมูลข่าวสารในระดับท้องถิ่น (ไอที)

การศึกษาของ Kaosa-Ard and Roongruangsee (1989) สามารถจัดอยู่ในด้านการนำใช้ไอทีถึงแม้นว่าจะเป็นการนำใช้ผ่านสื่อสารมวลชนรูปแบบต่าง ๆ ได้รายงานว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ในภาคเหนือได้รับข้อมูลข่าวสารทางเกษตรจากรายการโทรทัศน์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 66 และ 60 ตามลำดับ และมีเกษตรกรจำนวนมากกว่าสองในสามที่สำรวจไม่ได้รับข่าวสารทางเกษตรจากรายการวิทยุเลย นอกจากนี้ยังพบว่าข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับระบบการผลิตจากรายการโทรทัศน์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับราคาผลผลิตได้รับจากพ่อค้าและแม่ค้าประจำท้องถิ่น ส่วนการมีและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับทำให้มีประสทธิภาพในการผลิตดีขึ้นซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าข้อมูลที่ได้รับมีผลดีต่อกระบวนการตัดสินใจผลิตพืชและสินค้าชนิดต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ Shinawatra and Rerkasem (1989) รายงานว่าเครือข่ายของหลากหลายองค์กรในท้องถิ่นมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการใช้ข้อมูลข่าวสารการผลิตถั่วเหลืองในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และ Roongruangsee (1989) สรุปว่าโครงสร้างและรูปแบบทางสังคมของชุมชนในภาคเหนือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการแพร่กระจายและการเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสาร การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตโดยภาครัฐและเอกชนทำให้ข้อมูลข่าวสารมีโครงสร้างในแพร่กระจายเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่ทั่วถึงในชุมชน และได้เสนอให้มีการพัฒนากลไกในการส่งผ่านและแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารในชุมชน

อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวการมีและการใช้ระบบไอทีในรูปแบบที่ได้ทำการศึกษาในรายงานนี้

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้มีและใช้ไอทีในระดับท้องถิ่นภายใต้โครงการนี้ ประกอบด้วย สองแนวทาง ได้แก่ แนวทางประมวลความต้องการมีและต้องการใช้ไอที และแนวทางการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อให้มีและใช้ไอทีในระดับของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

แนวทางประมวลความต้องการมีและต้องการใช้ไอทีของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ทราบความต้องการมีและใช้ไอทีในระดับท้องถิ่น ใช้สองวิธีการ ได้แก่

1. การหารือร่วมตามระเบียบวาระการประชุมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ต.แม่แฝก อ.สันทราย และร่วมหารือกับกลุ่มที่มีความสนใจ เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาท เป็นต้น
2. การฝึกอบรมเยาวชนอาสาสมัครและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้งานไอทีในระดับหมู่บ้าน เช่น กรรมการกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาท เป็นต้น

แนวทางการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อให้มีและใช้ไอทีในระดับของกำนันและผู้ใหญ่บ้านและกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้าน เพื่อเป็นตัวอย่างในการมีและการใช้ไอทีในระดับท้องถิ่น โดยการสำรวจพื้นที่และการหารือกับผู้นำชุมชนและกลุ่มกิจกรรม โดยพิจารณาเงื่อนไขหลายอย่างประกอบการตัดสินใจ ได้แก่ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการติดตั้ง มีโต๊ะและเก้าอี้ และระบบกระแสไฟฟ้า และมีเยาวชนหรือบุคลากรของกลุ่มที่มีความสนใจและเวลาเข้าร่วมการเรียนรู้เพื่อการมีและการใช้ไอที

ผลการดำเนินงาน

แนวทางประมวลความต้องการมีและต้องการใช้ไอที

คณะผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมประจำเดือนของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อขออนุญาติและเพื่อชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเยาวชนของตำบลแม่แฝก ในการนำเข้าข้อมูล ทร ๑๔ ของทั้ง 12 หมู่บ้าน เข้าสู่ระบบท้องทุ่งไทย โดยเข้าชี้แจงระหว่างการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2548 มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 12 ท่าน ครบตามจำนวนหมู่บ้าน (ภาพ 1) การประมวลผลจากการชี้แจงที่ประชุมสรุปว่า ผู้นำท้องถิ่นทุกท่านให้ความเห็นชอบกับการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบท้องทุ่งไทยในที่ทำการกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และพร้อมให้การสนับสนุนเยาวชนอาสาสมัครของแต่ละหมู่บ้านเดินทางเข้ารับการฝึกอบรมการนำเข้าข้อมูลในระบบดังกล่าว ณ ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งจะดำเนินการฝึกอบรมในวันที่ 4 พฤษภาคม 2548

ภาพ 1:
การชี้แจงให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทราบวัตถุประสงค์ของการนำเข้าข้อมูล ทร ๑๔ ในระบบท้องทุ่งไทย วันที่ 24 เมษายน 2548 ห้องประชุมกองทุนหมู่บ้าน หมู่ ๑๐ บ้านศรีงามพัฒนา ต.แม่แฝก อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ผู้นำท้องถิ่นทุกท่านมีความต้องการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบท้องทุ่งไทย ณ ที่ทำการของหมู่บ้าน (บ้านผู้ใหญ่บ้าน) หรือที่ทำการกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาท และได้เสนอให้ทางโครงการฯ ดำเนินการสนับสนุนต่อไปเมื่อมีโอกาส ในส่วนการพัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบท้องทุ่งไทยนั้นผู้นำชุมชนได้ให้ความเห็นว่าฐานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรหมู่บ้านและตำบล ตลอดจนประเพณีสำคัญของท้องถิ่นเป็นฐานข้อมูลพื้นฐานแสดงเอกลักษณ์ของหมู่บ้านและตำบล การเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรจากระดับสมาชิกครัวเรือนบูรณาการเป็นข้อมูลครัวเรือน-หมู่บ้านและตำบลทำให้ภาพรวมของกิจกรรมด้านการประกอบอาชีพของแต่ละหมู่บ้านและตำบล (ตาราง 1)

ผู้นำท้องถิ่นทั้ง 12 หมู่บ้าน ได้เชิญผู้วิจัยเข้าประชุมร่วมกับผู้นำท้องถิ่นและชุดคุ้มครองหมู่บ้านทั้งตำบล (ภาพ 2) อีกในวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 ณ โรงเรียนบ้านร่มหลวง หมู่ 4 เพื่อทำการยืนยันความพร้อมของแต่ละหมู่บ้านและเพื่อทราบรายชื่อของเยาวชนอาสาสมัครที่จะเข้าร่วมการฝึกอบรมการใช้ระบบท้องทุ่งไทยในวันที่ 4 พฤษภาคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 1: ข้อมูลตำบลแม่แฝกนำเข้าในระบบท้องทุ่งไทย วันที่ 4 พฤษภาคม 2548

อาชีพ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
เกษตรกร	2201	1465	3666	48.02
แรงงานเกษตร	12	7	19	0.25
แรงงานอุตสาหกรรม	86	88	174	2.28
แม่บ้าน	8	109	117	1.53
รับจ้างทั่วไป	360	358	718	9.41
ค้าขาย	86	148	234	3.07
บริการ	18	45	63	0.83
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานราชการ	55	35	90	1.18
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	18	7	25	0.33
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	52	61	113	1.48
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานองค์กรของรัฐ	29	9	38	0.50
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานองค์กรเอกชน	44	28	72	0.94
กำลังศึกษา	523	546	1069	14.00
ไม่มีอาชีพ	164	173	337	4.41
อื่น ๆ	41	25	66	0.86
ยังไม่มีข้อมูล	293	321	614	8.04
รวม	3990	3425	7415	100

ภาพ 2:

การชี้แจงให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทราบวัตถุประสงค์ของการนำเข้าข้อมูล ทร ๑๔ ในระบบท้องทุ่งไทย วันที่ 1พฤษภาคม 2548 ประชุมชุดคุ้มครองหมู่บ้านของทั้งตำบลแม่แฝก ห้องประชุมโรงเรียนประจำหมู่ ๔ บ้านร่มหลวง ต.แม่แฝก อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

การฝึกอบรมเยาวชนอาสาสมัคร

ในวันที่ 4 พฤษภาคม 2548 คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมเยาวชนอาสาสมัครของตำบลแม่แฝก ตามข้อเสนอของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งมีเยาวชนอาสาสมัครเข้ารับการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น 19 คนจาก 12 หมู่บ้าน (ตาราง 2) เยาวชนจากบ้านโป่ง หมู่ 2 และบ้านร่มหลวง หมู่ 4 ไม่สามารถเดินทางมาร่วมการฝึกอบรมเนื่องจากไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดการฝึกอบรม เยาวชนบางส่วนกำลังศึกษาในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายและเยาวชนบางคนที่มีโอกาสทำงานกับหน่วยงานหรือบริษัทที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

การฝึกอบรมเยาวชนอาสาสมัครได้ดำเนินงานในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เยาวชนนำเข้าข้อมูลประชากรตามบัญชีทะเบียนราษฎร์ (ทร ๑๔) ของแต่ละหมู่ทั้ง 12 หมู่บ้าน ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน การฝึกอบรมเริ่มต้นด้วยการแนะนำคู่มือการนำเข้าข้อมูลประชากรจากบัญชี ทร. ๑๔ ประมาณ 20 นาที จากนั้นเยาวชนอาสาสมัครนำเข้าข้อมูลของหมู่บ้านตนเองเป็นการฝึกหัด มีการตอบข้อสงสัย เมื่อเยาวชนอาสาสมัครเข้าใจและสามารถใช้งานระบบการนำเข้าข้อมูลได้อย่างมีความมั่นใจแล้วผู้วิจัยได้ขอให้ได้ข้อมูลจาก ทร ๑๔ ทั้งตำบล เข้าสู่ระบบท้องทุ่งไทยในเวลาหนึ่งวัน

ตาราง 2: รายชื่อเยาวชนเข้าร่วมการฝึกอบรมการนำเข้าข้อมูลในระบบท้องทุ่งไทย วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ลำดับ	ชื่อ-นายสกุล	หมู่บ้าน
1	ปฏิพัทธ์ จอมนงค์	หนองมะจับ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
2	เอกรินทร์ บุญลอย	หนองมะจับ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
3	สุพรรษา อินต๊ะ	หนองมะจับ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
4	นนท์ธิวัฒน์ บุญเจริญทรัพย์	หนองมะจับ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
5	วิไลพร บุญตอม	ห้วยแก้ว แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
6	นิสาพรรณ บุญตอม	ห้วยแก้ว แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
7	ปิยะภรณ์ ใหม่หล้า	ศรีงาม แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่

ตาราง 2: รายชื่อเยาวชนเข้าร่วมการฝึกอบรมการนำเข้าข้อมูลในระบบท้องทุ่งไทย วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ (ต่อ)

8	สุพัตรา ใจเงิน	แม่แต แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
9	แสงอรุณ บุญเลา	แม่แต แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
10	ศศิธร อินทรพิทักษ์	สหกรณ์ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
11	สุภัทร วังแก้ว	สหกรณ์ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
12	ธรรมศักดิ์ บุตรดำ	หนองแสะ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
13	จีราพร เครือคำ	หนองแสะ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
14	ศิริรัตน์ อินต๊ะพันธ์	พระธาตุ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
15	ธัญญา ดุลย์	พระธาตุ แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
16	วราลักษณ์ ชมชื่น	ร่มโพธิ์ทอง แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
17	ธารทิพย์ ทรงคำ	ร่มโพธิ์ทอง แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
18	อรพรรณ เครือคำ	หนองไหว แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่
19	ศิรินญา บุญทวี	หนองไหว แม่แฝก สันทราย เชียงใหม่

เยาวชนอาสาสมัครทั้ง 19 คน มีโอกาสเรียนรู้การใช้เครื่องพิวเตอร์และระบบอินเตอร์เนทจากโรงเรียนต้นสังกัด ทำให้มีสามารถในการเรียนรู้การนำเข้าข้อมูล ทร ๑๔ ในระบบท้องทุ่งไทยอย่างรวดเร็ว เยาวชนสามารถใช้งานระบบได้และสามารถนำเข้าข้อมูลในระบบเมื่อใช้งานคอมพิวเตอร์น้อยกว่า 20 นาที นอกจากนี้เยาวชนอาสาสมัครแต่ละหมู่บ้านยังมีความรู้เกี่ยวกับประชากรในหมู่บ้านตนเองระดับหนึ่ง เช่น การสะกดชื่อและนามสกุลของสมาชิกแต่ละคน การเป็นเครือญาติของสมาชิก และการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อนำข้อมูล ทร ๑๔ ประมวลเพื่อให้เห็นภาพรวมของตำบลและหมู่บ้านตามระบบท้องทุ่งไทยแล้วเป็นข่าวสารที่เริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องอธิบายความหมายเพิ่มเติมแก่เยาวชนอาสาสมัคร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sutherland (2000) ของการมีและการใช้ไอทีในระดับครัวเรือนนั้น สรุปว่าขึ้นกับพื้นฐานของครัวเรือนและมีความหลากหลายของความเห็นเกี่ยวกับการมีและการใช้ไอทีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่วนหนึ่งของการบันเทิง และส่วนหนึ่งของการแสดงออกถึงฐานะทางการเงินและความทันสมัย

แนวทางการจัดหาอปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐาน

หลังจากการประชุมชี้แจงในที่ประชุมทั้งสองครั้งที่กล่าวมาแล้วในแนวทางข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการปรึกษาหารือและสำรวจสภาพพื้นที่ของที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ตลอดจนความพร้อมด้านสถานที่และผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ทั้ง 12 หมู่บ้าน เนื่องจากจำนวนคอมพิวเตอร์มือสองมีน้อยกว่าจำนวนหมู่บ้านที่มีอยู่จึงได้นำความเห็นและข้อมูลเข้าหารือกับกำนันตำบลเพื่อหาข้อสรุปและกำหนดจุดติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เพื่อการมีและการใช้ไอทีในระดับของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 ชุด ให้กับที่ทำการกำนัน ต.แม่แฝก หมู่ 10 และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1, 3, 4, 8, 11, และ 12 ของตำบลเดียวกันเพื่อติดตั้งระบบท้องทุ่งไทยและพัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมกัน

เครื่องคอมพิวเตอร์ของโครงการฯ ซึ่งทำการติดตั้ง ณ ที่ทำการหมู่บ้านหมู่ 3 ชำรุดเนื่องจากความบกพร่องด้านกระแสไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ได้ขอให้ผู้วิจัยติดตั้งระบบท้องทุ่งไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์ครอบครัวของผู้ใหญ่บ้านเพื่อการใช้ระบบท้องทุ่งไทยประกอบกิจกรรมการกรอกข้อมูล จปฐ ประจำปี 2549 ในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2549

สรุป

การทำงานร่วมกับผู้นำท้องถิ่นพบว่ามีความต้องการมีและใช้ไอทีและควรได้รับการสนับสนุนผ่านกระบวนการฝึกอบรมและการใช้งานไอทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน และการประยุกต์ใช้เพื่อการผลิตและการประกอบอาชีพของสมาชิกในหมู่บ้านและตำบล ผู้นำท้องถิ่นต้องการการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีแม้นว่ารัฐบาลจะได้ให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาไอทีในด้านโครงข่ายหลายโครงการ ได้แก่ โครงการอินเตอร์เนทตำบล โครงการไทยตำบล และโครงการคอมพิวเตอร์เอื้ออาทร โครงการคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน เป็นต้น แต่ยังไม่ครอบคลุมจุดที่มีกิจกรรมของท้องถิ่น เช่น ที่ทำการกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการกลุ่มกิจกรรมของกลุ่มการผลิตต่าง ๆ ผู้นำชุมชนและเกษตรกรเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นและเมื่อได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมสามารถนำใช้ไอทีเพื่อกิจการของท้องถิ่นได้

เยาวชนอาสาสมัครมีความเข้าใจและความสามารถใช้ไอทีได้ดีรวมทั้งระบบท้องทุ่งไทย เนื่องจากเยาวชนมีโอกาสเรียนรู้ และใช้ไอทีเพื่อการทำงานส่งโรงเรียน แต่ต้องอธิบายให้เยาวชนความเข้าใจเนื้อหาและข้อมูลที่นำเข้าเกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายของเยาวชนในชุมชน ตลอดจนการสร้างกลไกให้เยาวชนในชุมชนได้ใช้ความสามารถด้านไอทีเพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไปในท้องถิ่นจากผู้นำท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์จากไอทีมีความจำเป็นและคาดว่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของระบบเกษตรในท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

อรรถชัย จินตะเวช และ คณะ (บรรณาธิการ) ๒๕๔๗ รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย ระบบสนับสนุนการตัดสินใจผลิตพืชระดับท้องทุ่งไทย ๑.๐ ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๑๘๐ หน้า

Kaosa-Ard, M., and C. Roongruangsee. 1989. Farmer's access to information. Page 39-55. In M. Kaosa-Ard, K. Rerkasem, and C. Roongruangsee (eds.) Agricultural Information and Technological Change in Northern Thailand. TDRI, Bangkok, Thailand.

Roongruangsee, C. 1989. Social infrastructure and information flow. Page 97-109. In M. Kaosa-Ard, K. Rerkasem, and C. Roongruangsee (eds.) Agricultural Information and Technological Change in Northern Thailand. TDRI, Bangkok, Thailand.

Shinawatra, B. and K. Rerkasem. 1989. Agricultural Information dissemination: A case study of sobean technology. Page 71-95. In M. Kaosa-Ard, K. Rerkasem, and C. Roongruangsee (eds.) Agricultural Information and Technological Change in Northern Thailand. TDRI, Bangkok, Thailand.

Sutherland, R., K. Facer, R. Furlong, J. Furlong. 2000. A new environment for education? The computer in the home. Computers & Education 34: 195-212.